

**Особливості запровадження
нового змісту
Державного стандарту
початкової загальної освіти**

**Творча група вчителів
початкових класів**

*Новомосковського району
Дніпропетровської області*

Мета:

- Підготовка вчителя до реалізації змісту нового Державного стандарту, науково-методичного та матеріально-технічного забезпечення навчально-виховного процесу в початковій школі

Основні питання

1. Нормативно - правове забезпечення впровадження змісту нового ДС початкової загальної освіти
2. Концептуальні засади нового ДС початкової загальної освіти
3. Особливості і проблеми запровадження нового змісту початкової освіти
4. ДС початкової загальної освіти: зміст та етапи впровадження
5. Учитель як фактор реалізації нового змісту початкової освіти
6. Науково-методичне та матеріально-технічне забезпечення навчально-виховного процесу в початковій школі

Якість
освіти

Зміст

Державний стандарт
(вимоги до змісту, обсяг, рівень
освітньої та фахової підготовки)

Державний стандарт

- **рамковий основний нормативний документ в якому визначено загальнодержавні вимоги до освіченості випускників на рівні початкової, базової і повної ЗСО**

Процедура роботи над ДС

- Розробляється творчим колективом науковців, методистів, вчителів з різних регіонів України під керівництвом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України та НАПН України (наказ №75/5 від 05.02.2010р.)
- Затверджується КМ України (постанова КМУ №462 від 20.04.11р.)
- Переглядається не рідше одного разу на 10 років

Функції ДС

- Збереження єдиного освітнього простору в державі;
- посилення стабілізуючої і регламентуючої ролі школи у системі неперервної освіти;
- забезпечення еквівалентності здобуття середньої освіти у різних формах;
- визначення рівнів загальноосвітньої підготовки як базису наступності (дошкілля – школа – ПТУ - ВНЗ);
- розвантаження учнів від надмірної інформації;
- створення передумов для диференціації шкільної освіти;
- впровадження моніторингу різних рівнів на основі розроблення критеріїв оцінки якості;
- розмежування рівнів відповідальності між центром і регіонами за якість змісту шкільного навчання і умови його реалізації

Системний підхід – основа роботи над ДС

- Узгоджені цілі стандартизації;
- зміст;
- процес;
- результати;
- окреслені умови, які визначають якість впровадження ДС початкової освіти (засоби, ресурси, методики оцінювання тощо)

Основна вимога ДС

- Досягти в масовій школі необхідного і достатнього рівня, а не мінімального початкової освіти (лише на цьому рівні об'єктом цілеспрямованого формування є базові загальнонавчальні уміння і навички)

Якість початкової освіти: взаємодія чинників

- Повне, своєчасне охоплення навчанням усіх дітей молодшого шкільного віку;
- різнобічне використання досягнень дошкільного періоду;
- створення освітнього середовища: осучаснення, оздоровлення;
- впровадження методик особистісно орієнтованого навчання, виховання і розвитку молодших школярів;
- моніторинговий супровід;
- адекватна підготовка педагогічних кадрів

Державний стандарт початкової загальної освіти

- Вступає в дію з **1 вересня 2012р.**
- **Розроблений відповідно до мети початкової школи з урахуванням пізнавальних можливостей і потреб учнів початкових класів, визначає зміст початкової загальної освіти**
- **Ґрунтується на засадах особистісно зорієнтованого і компетентнісного підходів**

Терміни Державного стандарту

- Громадянська компетентність;
- ключова компетентність;
- ключова компетенція;
- компетентнісний підхід;
- компетентність;
- компетенція;
- комунікативна компетентність;
- міжпредметна компетентність;
- міжпредметні естетичні компетентності;
- предметна компетентність;
- предметна компетенція;
- предметна математична компетентність;
- предметна природознавча компетентність;
- соціальна компетентність.

Державний стандарт початкової загальної освіти

- Базовий навчальний план
- Загальні характеристики і варіантної та варіативної складової змісту початкової загальної освіти
- Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів

Інваріантна
складова

Варіативна
складова

Базовий
навчальний план

БАЗОВИЙ навчальний план

Найменування освітньої галузі	Кількість годин у класах на тиждень				
	1	2	3	4	разом
Інваріантна складова					
Мови і літератури	8	9	9	9	35
Математика	4	4	4	4	16
Природознавство	2	2	2	2	8
Суспільствознавство			1	1	2
Здоров'я і фізична культура*	4	4	4	4	16
Технології	1	2	2	2	7
Мистецтво	2	2	2	2	8
Усього	21	23	24	24	92
Варіативна складова					
Додаткові години на вивчення предметів освітніх галузей та курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	2	2	2	2	8
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня	20	22	23	23	88
Сумарна кількість навчальних годин інваріантної та варіативної складових, що фінансується з державного бюджету (без урахування поділу класів на групи)	23	25	26	26	100

Базовий навчальний план

Освітні галузі	Навчальні предмети
<i>Мови і літератури</i>	• Українська мова (1-4 класи)• Іноземна мова (1-4 класи)• Літературне читання (2-4 класи)
<i>Математика</i>	• Математика (1-4 класи)
<i>Природознавство</i>	• Природознавство (1-4 класи)
<i>Суспільствознавство</i>	• Я у світі (3-4 класи)
<i>Здоров'я і фізична культура</i>	• Фізична культура (1-4 класи)• Основи здоров'я (1-4 класи)
<i>Технології</i>	• Трудове навчання (1-4 класи)• Сходинки до інформатики (2-4 класи)
<i>Мистецтво</i>	• Образотворче мистецтво (1-4 класи)• Музичне мистецтво (1-4 класи)• Мистецтво (1-4 класи)

Освітня галузь “Мови і літератури”

Навчальний предмет: Українська мова (1-4 класи)

- **Змістові лінії:** мовленнєва, мовна, соціокультурна, діяльнісна
- **Розділи програми:** «Навчання грамоти», «Мовленнєва змістова лінія», «Мовна змістова лінія», «Соціокультурна змістова лінія», «Діяльнісна змістова лінія»

- **1 клас - 238 годин** (7 годин на тиждень)

- **2 клас - 119 година**

I семестр – 4 години на тиждень (64 години)

II семестр – 3 години на тиждень (55 годин)

- **3 клас - 119 година**

I семестр – 4 години на тиждень (64 години)

II семестр – 3 години на тиждень (55 годин)

- **4 клас - 119 година**

I семестр – 4 години на тиждень (64 години)

II семестр – 3 години на тиждень (55 годин)

Освітня галузь “Мови і літератури”

Навчальний предмет: Літературне читання (2-4 класи)

- **Змістові лінії**: коло читання; формування й розвиток навички читання; літературознавча пропедевтика; досвід читацької діяльності; робота з дитячою книжкою, робота з інформацією; розвиток літературно-творчої діяльності учнів на основі прочитаного.

- **2 клас - 121 година**

I семестр – 3 години на тиждень (57 годин)

II семестр - 4 години на тиждень (64 години)

- **3 клас - 121 година**

I семестр – 3 години на тиждень (57 годин)

II семестр – 4 години на тиждень (64 години)

- **4 клас - 121 година**

I семестр – 3 години на тиждень (57 годин)

II семестр – 4 години на тиждень (64 години)

Освітня галузь “Математика”

Навчальний предмет: Математика (1-4 класи)

- **Змістові лінії**: числа, дії з числами; величини; математичні вирази, рівності, нерівності; сюжетні задачі; просторові відношення, геометричні фігури; робота з даними.
- **1 клас - 136 годин** (4 години на тиждень)
- **2 клас - 136 годин** (4 години на тиждень)
- **3 клас – 136 годин** (4 години на тиждень)
- **4 клас – 136 годин** (4 години на тиждень)

Освітня галузь “Природознавство”

Навчальний предмет: Природознавство (1-4 класи)

- **Змістові лінії:** “Об’єкти природи”, “Взаємозв’язки у природі”, “Земля – планета Сонячної системи”, “Україна на планеті Земля”, “Рідний край”, “Охорона і збереження природи”, “Методи пізнання природи”.
- **1 клас** - 68 годин, 2 год. на тиждень, резерв – 6 год.
- **2 клас** - 68 годин, 2 год. на тиждень, резерв – 5 год.
- **3 клас** - 68 годин, 2 год. на тиждень, резерв – 3 год.
- **4 клас** - 68 годин, 2 год. на тиждень, резерв – 5 год.

Освітня галузь “Суспільствознавство”

Навчальний предмет: Я у світі (3-4 класи)

- **Теми:** „Людина”, „Людина серед людей”, Людина в суспільстві”, „Людина у світі”.
- **3 - 4 класи по 35 годин/рік** (сприяє поетапному усвідомленню учнями єдності компонентів „Я – сім’я – школа – рідний край – Україна – світ”; розкриває взаємодію людей у сім’ї, колективі, суспільстві; передбачає активне спілкування дітей з природним і соціальним оточенням, накопичення досвіду особистісного ставлення до системи цінностей демократичного суспільства)

Освітня галузь “Здоров’я і фізична культура”

Навчальний предмет: Фізична культура (1-4 класи)

- Предметом навчання у початковій школі в галузі фізичного виховання є **рухова активність із загальноосвітньою спрямованістю**.
- Навчальний матеріал розподілений не за видами спорту, а за **«школами»**, до яких увійшли вправи, об’єднані за способами рухової діяльності.
- У кінці кожної «школи» надаються орієнтовні навчальні нормативи й вимоги.
- **1-4 класи** – 105 годин/рік (з них резерв - 20 год/рік)
- **Навчальні досягнення учнів 1-4 класів ЗНЗ не оцінюються в балах.**

Освітня галузь “Здоров’я і фізична культура”

Навчальний предмет: Основи здоров’я (1-4 класи)

- **Розділи:** 1) здоров’я людини; 2) фізична складова здоров’я; 3) соціальна складова здоров’я; 4) психічна та духовна складові здоров’я.
- **1 клас** - 34 години, із них 3 години - резервні
- **2 клас** - 34 години, із них 2 години – резервні
- **3 клас** - 34 години, із них 2 години – резервні
- **4 клас** - 34 годин, із них 2 години – резервні

Освітня галузь “Технології”

Навчальний предмет: Трудове навчання (1-4 класи)

- **Змістові лінії:** ручні техніки обробки матеріалів; технічна творчість; декоративно-ужиткове мистецтво; самообслуговування (кожна змістова лінія передбачає формування предметно - перетворювальної компетентності).
- **1 клас** - 35 години, із них 4 години - резервні
- **2 клас** - 35 години, із них 4 години - резервні
- **3 клас** - 35 години, із них 4 години - резервні
- **4 клас** - 35 години, із них 4 години - резервні

Освітня галузь “Технології”

Навчальний предмет: Сходи́нки до інформатики

(2-4 класи)

- **Змістові лінії:** комп’ютер та його складові; інформація та інформаційні процеси; використання інформаційних технологій; алгоритми і виконавці; комунікаційні технології

- **105 годин**

2 клас – 35 годин;

3 клас – 35 годин;

4 клас – 35 годин/ 1 год на тиждень.

Освітня галузь “Мистецтво”

Навчальний предмет: Образотворче мистецтво (1-4 класи)

- Матеріал програми згруповано у **блоки-теми**, кількість уроків та тематика завдань в яких є **орієнтовною**.
- **1 клас** - 35 години, із них 3 години – резервні
(Абетка образотворчого мистецтва)
- **2 клас** - 35 години, із них 3 години – резервні
(Мова образотворчого мистецтва)
- **3 клас** - 35 години, із них 3 години – резервні
(У майстернях художників)
- **4 клас** - 35 години, із них 3 години – резервні
(Художній образ в мистецтві)

Освітня галузь “Мистецтво”

Навчальний предмет: Музичне мистецтво (1-4 класи)

- Програма має тематичну побудову (заснована на музично-педагогічній концепції Д.Б.Кабалевського), що дає змогу об'єднати різні види музичної діяльності учнів (сприймання музики, виконання, засвоєння необхідних музичних понять і термінів, елементарне музикування, інсценування пісень, ритмічна й пластична імпровізація тощо) на одному уроці.
- **1 клас** - 35 години, із них 4 години – резервні
- **2 клас** - 35 години, із них 4 години – резервні
- **3 клас** - 35 години, із них 4 години – резервні
- **4 клас** - 35 години, із них 4 години – резервні

Освітня галузь “Мистецтво”

Навчальний предмет: Мистецтво (1-4 класи)

- У змісті інтегруються музична, образотворча та мистецько-синтетична **змістові лінії**.
- **1 клас** - 70 години, із них 8 години – резервні
(Абетка мистецтв)
- **2 клас** - 70 години, із них 8 години – резервні
(Краса довкілля в мистецтві)
- **3 клас** - 70 години, із них 8 години – резервні
(Образ людини в мистецтві)
- **4 клас** - 70 години, із них 8 години – резервні
(Світ у мистецьких шедеврах)

Особливості Державного стандарту початкової загальної освіти

- Враховано зарубіжний досвід та кращі традиції вітчизняної освіти
- Оновлено зміст ДС та удосконалено Базовий навчальний план
- Передбачено формування ключових компетентностей учнів початкових класів
- Єдиний зміст стандарту для усіх мов навчання
- Вивчення іноземної мови з 1 класу в усіх ЗНЗ
- Посилено природничу складову, введено нову освітню галузь “Природознавство”
- Впровадження нового курсу ІКГ з 2 класу в усіх ЗНЗ
- Передбачено діяльнісну лінію у змісті кожної освітньої галузі
- Обов’язкова варіативна складова: 1-4 класи по 2 години

Умови впровадження ДС

- **Забезпечення наступності змісту дошкільної та початкової загальної освіти**
- **Впровадження особистісно-орієнтованого підходу в навчально-виховному процесі початкової школи**
- **Використання здоров'язбережувальних технологій**
- **Впровадження ІКТ в освітньому процесі початкових класів**
- **Соціалізація особистості молодшого школяра**